

Premijera Tomićeve komedije

POŽEGA, 15. ožujka - Svoj prinos proslavlja grada Požega i blagdana sv. Grigora dali su i požeški kazalištarci praizvedbom komedije »Posljednja pustolovina gospodina Tute« u prepunoj dvorani Gradske kazališta Požega. Tekst ove predstave ustvari je adaptacija Snježane Babić Višnjić komedije Josipa Eugena Tomića »Gospodin Tutor«, a režirala ga je Helena Buljan. Izvorni tekst je iz 19. stoljeća prebačen je u pedesete godine 20. stoljeća. Predstava je svojevrsna požeška sapunica u kojoj se prepliću spletke, novac,

ORLANDO S NOVIM MAČEM U RUCI!

ZAGREB/DUBROVNIK, 15. ožujka - Legendarni dubrovački Orlando, uz sv. Vlaha najpoznatiji simbol Grada pod Srdcem, više nije goloruk - opet u ruci drži mač bez kojega je ostao u Novogodišnjoj noći!

Orlando ni ranije, a onda osobito u posljednjih nešto više od deset godina, nije imao previše sreće. Naime, Orlandov stup, odnosno kamenog Orlanda, oštetili su vandali koji su granatirali staru dubrovačku jezgru, a onda su ga domaći barbari lili još i mača. Nakon što je u novogodišnjoj noći neki nepoznati (ili više njih) skrhalo slavni mač slavnog Orlanda, zadaču da izradi novi mač preuzeo je

na sebe dubrovački obrtnik - umjetnički ljevač Miše Milovićević. On je novi mač izlio u bronci »preslikavi« original.

Tako Orlando opet kao nekad u desinci drži svoj slavni mač, uostalom, kao što to i dolikuje takvom vitezu. Međutim, Dubrovčani se pitaju koliko će dugo novi mač izdržati u Orlandovoj pesti? Hoće li portajati barem do novogodišnje noći? Naime, oni koji su raketirali Dubrovnik izgleda uskoro putuju pred Medunarodni sud za ratne zločine u Haagu, ali što je s malim barbarima? Kako bilo da bilo, turisti mogu opet uživati u originalnom izgledu vječnog Orlanda koji drži mač na vječno dubrovačkoj strazi. (Hina)

Preskupa pozornica za Arenu

PULA, 15. ožujka - Hoće li pulske gradske vlasti već za predstojeće ljetne manifestacije u drevnoj Areni kupiti novu, funkcionalnu i vrlo sku-pu pozornicu? Odgovor na to pitanje očekivao se na sjednici Gradskoga poglavarstva ovoga četvrtka, kojom prigodom je usvojen i program ljetnih kulturno-zabavnih manifestacija, koji će od svibnja do rujna biti šezdesetak. Istočno prigodom ustvrdio je dogradonačelnik Pule Armando Debeljuh kako trenutno Pula ne-ma 700.000 njemačkih maraka za novu umjesto dotrajale pozornice. Umjesto toga iz gradskoga proračuna za ljetne manifestacije osigurano je 600.000 kuna i od toga će se jedan dio namijeniti uređenju pozornice, kako umjetnici koji na njoj nastupaju ne bi bili i doslovce u životnoj

Kultura & spektakli

KNJIGE

MOŽDANI UDAR NIJE NEIZBJEŽAN

Muzej za umjetnost i obrt / Predstavljena knjiga Vide Demarin »Moždani udar - vodič za bolesnike i njihove obitelji«, izdanje Belupa u Koprivnici

ZAGREB, 15. ožujka - U prostorijama Muzeja za umjetnost i obrt u srijedu 14. ožujka predstavljena je knjiga prof. dr. Vide Demarin »Moždani udar - vodič za bolesnike i njihove obitelji«, izdanje Belupa. Lijekovi i kozmetika d.o.o. Koprivnica. Recenzenti knjige su prof. dr. Vesna Briner i prof. dr. Dubravko Božičević, predsjednik Hrvatskoga neurološkog društva, koji je prigodno rekao nekoliko riječi o autorici i samoj knjizi.

Vida Demarin zahvalila je odazivu publike (predvorje Muzeja za umjetnost i obrt bilo je dupkom puno), a o svojoj je knjizi rekla: »Ova knjizica je zapravo jedan savjetnik, koji je rezultat zajedničkih napora cijele ekipe mojih kolega iz Vinogradarske bolnice. Mi godinama radimo, na promicanju koncepta zdravlja i očuvanju zdravlja s nastojanjem da svaka osoba postane kreativni subjekti u očuvanju svoga zdravlja. To je ujedno i jedan od ciljeva Hrvatskog društva za prevenciju moždanog udara, koje smo prije nekoliko godina osnovali, nastojeći širiti znanja o mogućnostima i potrebi preventi-je promjenama na krvnim žilama. Knjiga je hvalje vrijedan projekt Belupa, koji će tu knjigu poklanjati svim zainteresiranim osobama.«

U većim razvijenim zemljama, moždani udar je treći uzrok smrti među odraslim populacijom, nakon srčanih i malignih oboljenja. Kako je on, međutim, i vodeći uzrok

LIDIA ČERNI

S predstavljanja knjige »Moždani udar«. Recenzent dr. Dubravko Božičević i autorica dr. Videmar

KONCERTI

NESVAKIDAŠNJI DOŽIVLJAJ

VIŠNJA POŽGAJ

Nesvakidašnji ciklus multimedijalnih projekata pokrenuo je ove godine Muzej za umjetnost i obrt u suradnji sa Zagrebačkim puhačkim ansamblom, a pod pokroviteljstvom tvrtke Belupo. Naime, tijekom ove kalendarske godine Zagrebački puhački ansambl održat će u lipjem ponustoru atrija MUO-a pet koncerata koji će biti popraćeni i nekim drugim zanimljivim sadržajima, kojima se želi unaprijediti kulturnu čuvanje zdravlja i kulturu življenja. Taj zajednički projekt potaknut je u ozračju obiljetnika tih triju partnera: 120. godišnjice MUO, 30. godišnjice tvrtke Belupo i 10. godišnjice Zagrebačkoga puhačkog ansambla.

Ciklus koji je otvoren u srijedu 14. ožujka izazvao je veliko zanimanje javnosti. Nakon predstavljanja knjige Vide Demarin Zagrebački puhački ansambl održao je svoj prvi koncert, koji je na najljepši način pridonio svečanosti. Zagrebački puhački ansambl osnovani su 1991. godine afirmirani i ambiciozni glazbenici koji su svoje studije završili na različitim konzervatorijima, te se usavršavali u zemljama i inozemstvu. To su Danijel Martinović, klarinet, Bank Harkay, rogo, i Ricardo Luque, fagot. Repertoar im je vrlo širok, obuhvaća sve stilove i razdoblja, ali s naglaskom na 20. stoljeće. Zanimljivost postižu i suradnjom s gostima - glazbenici

ma različitih profila, tako da tu mogu čuti i vrlo rijetko izvedena djela (slično kao i na komornim koncertima Simfonijskog puhačkog orkestra HV u Hrvatskom glazbenom zavodu), i to u vrhunskoj izvedbi. Na prvom, vrlo uspješnom koncertu Zagrebačkog puhačkog ansambla gosti su bili također vrsni glazbenici Ratko Vojtek, basklarinet i Marin Žokić, truba, a izvedena su djela istaknutih skladatelja 20. stoljeća: Sixtou pour instruments a vent Jana Francaisa, Movement fort wind sextet Benjamina Brittena, Septett fur Blasinstrumente Paula Hindemitha i Mlađi Leoša Janačeka.

Svi ti glazbenici redom sjajno umjetnici, vršni solisti na svojim instrumentima, pomno dotjerani tehnike, tona i fraze. Mužkalni su, osjećaju ritam i dinamiku, agogiku i karakter djele. Precizni su, te vrlo skladno i supitno međusobno suradjuju građeci na finim detaljima jedinstvenu i uvjerljivu interpretaciju u cijelini. Zagrebački puhački ansambl će do kraja ove godine održati još četiri koncerta u ovom ciklusu, i to u svibnju, lipnju, rujnu i listopadu, u suradnji s violinistima Andelkom Kranom i Laurom Vadiom, pijanistima Ljubomirom Gašparevićem i Stephenom Kovačevićem te Ritmom sekcionom »Cubism«. Taj ansambl snimio je 1998. zapoženi CD »Summer music« s djelima Iberta, Milhauda, Ravela, Hindemitha, Barbera i Ligeti, a u pripremi su još tri izdanja, od kojih je jedno posvećeno isključivo hrvatskim skladateljima.

FILM

PLAŠITELJI U LOVU NA NOVAC

Kulturno informativni centar / Predstavljen projekt dokumentarnog filma pod nazivom »Trilogija o plašiteljima« u režiji Branka Ištvančića / Redatelj je na taj način želio upozoriti institucije da pomognu financiranje toga projekta

ZAGREB, 15. ožujka - Projekcija i razgovor o dokumentaru »Plašitelj kormorana« redatelja Branka Ištvančića i scenarista Davora Sišmanovića, filma koji je na Danima hrvatskoga filma 1998. osvojio Veliku nagradu za najbolji film i »Oktavijana« za najbolji dokumentarac, priređeni su u srijedu na večer u Kulturno informativnom centru. Razlog tomu je želja autora da snime još dva nastavka o »plašiteljima« i tako načine cjeločećernu dokumentarnu »Trilogiju o plašiteljima«. Ištvančić je istaknuo da je »Plašitelj kormorana« našao na iznenadjujući interes publike i nepodijeljeno dobrovarene struke i kritike.

Zbog takvog stanja stvara autorski je dvojac namjerio ostvariti svojevršne nastavke ovoga dokumentarca. Naime, »Plašitelj kormorana« na izgled tematizira jedan posev rubni problem, ali se kroz njega prelazi mnoštvo ključnih problema naše sadašnje zbilje. Spomenutim »Kormoranima« pridodao bi se najprije film »Plašitelj divljih svinja«, a tri logiju bi zaokružio »Plašitelj vrbaca«. Kao dodatno, odnosno rezervnu inačicu, zamišljen je film »Plašitelj medvjeda«, o medvjedima na otoku Krku.

Problem, kako je to vrlo često u kulturi, leži u finansiranju. Naime, Ištvančić drži da potpuno suvisalo sa realizacijom ovoga projekta tražiti novčani potporu državnih filmskih nadleštava. Pravo na takvo nađanje projektu trilogije priskrbljuje uspjeh »Plašitelja kormorana«, kao i obilnosti i ambicijoznost započetih priprema za snimanje njezinih slijedećih dvaju dijela, istaknuo je Ištvančić. »Plašitelj kormorana« je snimljen u klasičnoj televizijskoj produkciji, iako u zadanim iznimno skromnim uvjetima. Unatoč svemu, pomalo ogorčeno, Ištvančić kaže da dosadašnji povjerenik za dokumentarni film pri Ministarstvu kulture nije našao za primjereni odobriti niti jednu lipu za sufinansiranje filma »Plašitelj divljih svinja«.

Az sve izneseno, valja naglasiti da ta buduća trilogija već ima osiguran svjetsku distribuciju preko tvrtke TPI (Teleproductions international) iz Washingtona, dugogodišnjeg partnera »Gral filma«, koji je domaći producent trilogije. »Gral film« i producent Zoran Budak su već finansirali prve obilaskе terena, te je započela priprema faza projekta.

Redatelj Ištvančić je zaključio da je, uz projekciju »Plašitelja kormorana«, odlučio javno predstaviti projekt trilogije i smatra da bi možda takvina načinom medijske promidžbe ishodio i ozbiljniju potporu institucija koje skrbe o hrvatskom filmu. Ovom prigodom predstavljen je i scenarij za drugi dijilog »Plašitelj divljih svinja«. Krajem ljeta i početkom jeseni, kada u Lici počnu dozrijevati kukuruzi i krumpirišta, ljudi su prisiljeni provoditi noć u svojim poljima da bi ih obranili od divljih svinja, koje bi ih inače izrovali i uništile.

Tako sve večeri mještani Cerovnika spremaju i odlaze na polja i plase divlje svinje paleći vatre i fajneri ili proizvodeći buku na različite načine: vičući, pjevajući, udarajući batinare, o prazne limene bačve, a čak i donoseći kazetofone usred kukuruzi i glasno puštajući glazbu. No, često puta sve to, pa još i mnoštvo drugih platišteljskih dosjetka, nije dovoljno da bi otjerali te nasrtiljive, koji u svojim pohodima znaju rastrgati i pse čuvare.

GORAN JOVETIĆ

IZLOŽBE

U VEDRINI LIRSKIH TONOVA

Galerija »Dubrava« u Zagrebu / Uz crteže i akvarele zagrebačke slikarice Ljerke Filakovac, opus što je nastao na prijelazu stoljeća

JOSIP ŠKUNCA

Josip Škunca je legendarni predavač i pisac Matko Peić svojedobno ustvrdio da je Ljerka Filakovac artist, osoba sudbinski vezana za fenomen slikarstva koja slika zato što mora slikati, a ne zato jer je slikarica po profesiji. Akt slikanja kod nje prelazi gotovo u granicu psihološkoga, gotovo u nešto što je učinio filmom »Kormoranima« pridodao se na najprije film »Plašitelj vrbaca«. Kao dodatno, odnosno rezervnu inačicu, zamišljen je film »Plašitelj medvjeda«, o medvjedima na otoku Krku.

po cijeloj kući ili u dvorištu. Učili su da volim život i prirodu koja je oduvijek bila nedjeljni dio moje ličnosti, kao što su to tradicija i znanje o umjetnosti koje sam primila od moga oca. Otac Vladimir Filakovac (Brod na Savi, 1892. - Zagreb, 1972.) bio je cijenjen umjetnik i profesor na Akademiji likovnih umjetnosti. U slikarstvu nastavljala tradiciju münchenskog kruga figurativnim kompozicijama, pejzažima i portretima, kako donosi kritička povjesnica, a poslije nastaje niz postimpresionističkih djela. Mogli bismo kazati da i Ljerka stvara u duhu postimpresionizma kada se prihvata načelo da slikari, svaki za sebe, traže nove izražajne mo-

gućnosti, kao što su to prakticirali Cézanne, Van Gogh, Gauguin, Bonnard i drugi veliki slikari, osvajajući nove prostore stvaralaštva.

Na izložbi u Galeriji »Dubrava« Ljerka Filakovac prikazuje najnovije radove s prijelaza stoljeća. To je izbor od tridesetak crteža tuš, lavirani tuš, bajc, bajc lavirano, smeđa kreda, crna kreda i nekoliko pastela i akvarela, postav koji podjednako svjedoči vjerojatnoj slijednosti slikaricama osećajnog izričaja, kao i sirlinu tematskog interesa, u rasponu od skice u buduću ili ženskog akta na sofi do šumovitog krajolika okupanog jesenskom palatom.

Svakodnevica kao tema: »Slikarica u svome domu«, pastel, 1997.

Simpozij u čast Jelene Krmpotić-Nemanjić

ZAGREB, 15. ožujka - Akademik Jelena Krmpotić-Nemanjić svjetski je priznati anatom i dugogodišnji predstojnik Zavoda za anatomiju »Drago Perović« zagrebačkoga Medicinskog fakulteta u Zagrebu u čiju je čast u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti (HAZU) u četvrtak održan simpozij »Klinička anatomija«. Organizator simpozija je Razred za medicinske znanosti HAZU, a njegovih su priredivači ugledni hrvatski lječnici - kirurzi, ortopedi, neurokirurzi, ginekolozi, radiolozi i neurolozi na čelu s predsjednikom Organizacijskoga odbora simpozija Markom Pečinom. Nit koja je on pozvao je ta što su svi bili asistenti i docenti u Zavodu za anatomiju »Drago Perović« u doba kada je predstojnica Zavoda bila Jelena Krmpotić-Nemanjić.

Povod za simpozij je obilježavanje 80. rođendana te istaknuti lječnici, koja je u hrvatsku medicinu uvela sadržajno i pojmovno kliničku anatomiju kao način edukacije svojih studenta i suradnika. Prvi u nizu uglednika koji su Jelena Krmpotić-Nemanjić zahvalili za veliku, trajnu i uspješnu znanstvenu postignuća bio je predsjednik HAZU akademik Ivo Padovan. Akademik Padovan podsjetio je da su pokojni akademik Drago Perović i Anta Šerber bili veliki učitelji Jelene Krmpotić-Nemanjić, od kojih je ona svjesno privabila poznati benediktinski slogan »Orta et labora« (Moli i radi). Također je napomenuto da je veliki trud njezina skladnog rada s Antonom Šerercem ovjekovjeđen grandioznim djelom - Medicinskom enciklopedijom Leksikografskoga zavoda »Miroslav Krleža«. Riječi zahvalje uputili su i predsjednik Hrvatske akademije medicinskih znanosti Mladen Štufović, Dubravko Orlić, predsjednik Hrvatskoga lječničkog zbora, i dekan Medicinskoga fakulteta u Zagrebu Boris Labar. U ime kolege-anatoma iz inozemstva slavljenici je za iznimnu primjenu kliničkoj anatomiji zahvalio Reinhart Putz, šef Anatomijskoga instituta Medicinskoga fakulteta u Muenchenu. Jelena Krmpotić-Nemanjić u stručnome je dijelu simpozija govorila o kliničkoj anatomiji, na značenje koje su u svojim specijalističkim strukama ukazali i Pavao Rudan, Ivica Kostović, Josip Paladino, Pavle Miklić, Boris Padovan, Velimir Šimunić, Ranea Šternar, Nina Canki-Klain i Marko Pećina. (Hina)

Stipendije za 740 studenata</